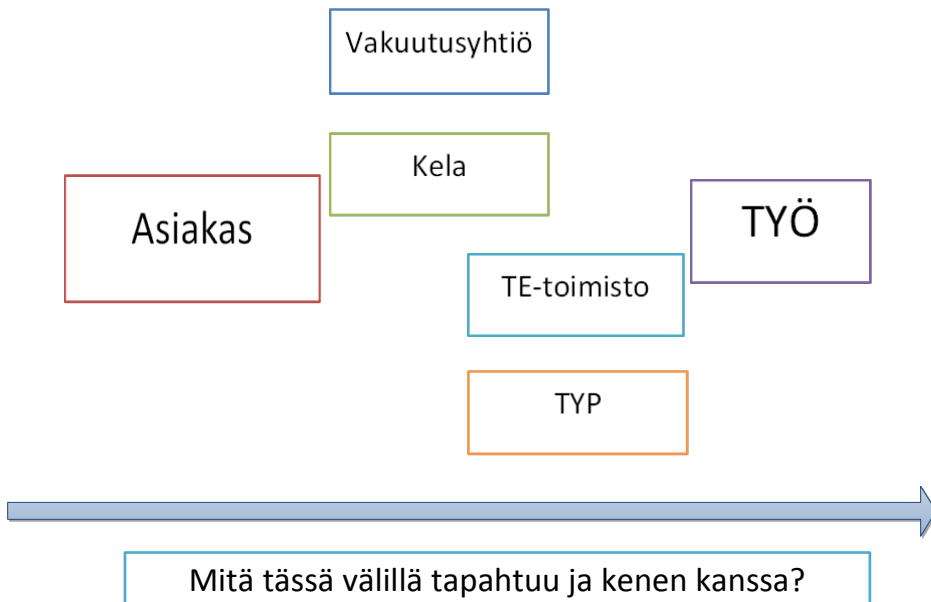

Näkökulmia ammattilliseen kuntoutukseen terveydenhuollossa

Kaarina Latostenmaa
Projektipäällikkö
Työmieli-hanke / SAMK
www.tyomieli.fi

Terveydenhuollon rooli ammattillisessa kuntoutuksessa

- Tehtävänä arvioida asiakkaan toiminta- ja työkyvyn tilaa (onko jo sopiva hetki)
- Aloittaa riittävän varhain hahmotella asiakkaan ja tiimin kanssa etenemissuunnitelmaa
- Asiakkaat eivät pääsääntöisesti tiedä mahdollisuuksistaan. Aloite työntekijöiltä!

Työhön suuntaamisen merkitys kuntoutujalle

- Monille tärkeä osa identiteettiä, nuorille työhön suuntaaminen osa tulevaisuusnäkyä
- Tutkimusten mukaan aliarvioitu (osallisuus...)
- Kuntouttava vaikutus (ei liian aikaisin, mutta riittävän varhaisessa vaiheessa)
- Työnhaku pidettävä REALISTISENA
 - Ei herätetä turhia / väärinä / liikoja toiveita

Miksi ammatilliseen kuntoutukseen rohkaiseminen koetaan vaikeana asiana?

- Terveysthuoltosektorilla on perinteisesti ja luonnollisesti keskitytty eniten sairauksien hoitamiseen ja asiakkaan paranemiseen.
- Mietitään, riittääkö oma osaaminen ja aika.
- Kaivataan lisää tietoa ja työkaluja.

Oma ja asiakkaan rooli

- Hoitosuhteessa on ollut potilas-hoitohenkilö –asetelma
- On käsitelty asioita, joissa potilas on ollut heikoilla
- Tässä näkökulman vaihto: Nyt edetään vahvuuksien, voimavarojen ja tavoitteiden pohjalta (esimerkki).

Ammatillisen kuntoutuksen suunnittelu alkaa

- Terveydentila
 - Oltava riittävän hyvä siihen, että voidaan edetä vaiheittain työtä kohti
 - Tulevan ennuste
- Onko riittävät tutkimukset tehty, onko hoito- tai kuntoutustoimenpiteitä kesken

- Toimeentulo

sairauspäiväraha, kuntoutustuki, työmarkkinatuki,
työttömyyspäiväraha, ansiosidonnainen päiväraha,
toimeentulotuki

– Onko tulossa muutoksia, jokin kausi katkeamassa

Toimeentulo on asiakkaan suuri huoli

-- > TAAKAN POISOTTO

Hyvää asiakaspalvelua on selvittää nämä tarvittaessa
asiakkaan puolesta ja muistaa turvata suunnittelussa

Määrittelee myös hakemisen mahdollisuudet!

- Työhistoria ja koulutustaso
 - Mahdollisimman tarkat tiedot
- Työkyvyttömyyden kesto, aikaisemmat haut ja toimenpiteet
- Sosiaalinen tilanne, esim. asuinpaikka, kulkumahdollisuudet, perhetilanne

Mitä voidaan kirjoittaa työkyvystä

- Asiakkaan oma näkemys on suunnitelman lähtökohta
- Se ei kuitenkaan ole se mitä haetaan suunnitelmassa, lausunnossa ja hakemuksessa

Niihin tulee asiantuntijoiden näkemys

Mitä asiantuntijana voin sanoa

- Huomioita
- Ottaa kantaa aikaisempiin dokumentteihin
- Muiden asiantuntijoiden näkemyksiä

”Huomioiden perusteella on hyvä aika edetä ammatilliseen kuntoutukseen. Kuntoutustuen on tärkeä pysyä taustalla, koska tilanne on kuitenkin vielä epävarma.”

Jaettu asiantuntijuus

- Asiakkaalla on usein isot verkostot
- Oman talon porukat, muiden organisaatioiden asiantuntijat

Tiedonvaihtolomakkeet:

Kätevä on kirjallinen lupa saada/antaa tietoja asian edistämisen kannalta oleellisista asioista
Faksataan asiantuntijoiden välillä

Suunnitelma hahmoteltu, mitä sitten

- Pohjapaperiksi A4, johon selkokielellä tilanne, kommentit aikaisempiin tilanteisiin, mihin tähdätään ja miksi sekä miten (työkokeilu, koulutus...)
- Lääkärin lausunto
- Ammatillisen kuntoutuksen hakemus

- Mitä toimenpidettä yleisimmin haetaan:

Työkokeilu

- Työnantajalle maksuton jakso, jonka aikana kuntoutujan toimeentulo Kelalta/vakuutusyhtiöltä
- Vähintään 4 h /päivä
- Selvitetään soveltuvuutta, työkykyä ja jaksamista

Tukea koulutukseen (varsinkin nuorilla)

Oppisopimus: yleensä työkokeilun jälkeen
(palkka kuntoutujalle, tuki työnantajalle)

Kuka selvittää?

Kuka tekee A4?

Kuka kirjoittaa amm. kuntoutuksen hakemuksen?

Ei kuulu millekään muulle yksikölle.

Paras asiantuntemus asiakkaan tilanteesta.

- Hyvä, että lisäresurssi henkilöstöön

Haastetta myös lausunnossa:

Samaan aikaan ammatillisen kuntoutuksen kanssa haetaan yleensä kuntoutustukea.

Kuntoutustukea varten samoissa papereissa korostetaan vaikeuksia, ammatillista kuntoutusta varten korostetaan mahdollisuuksia

Ammatillisen kuntoutuksen hakemus

Hakemus jätetään KELAan

- Koskee sekä työeläkelaitoksen että KELAn ammatillista kuntoutusta

Työeläkelaitokset: työelämään vakiintuneet työntekijät

Kela: Muut

Työhallinto: Jos edellä mainittujen kanssa ei ole mahdollisuuksia

Asiakkuus TE-toimistossa/TYPissä yleensä joka tapauksessa tärkeä toimeentulon varmistamiseksi.

(esim. 300 spv ja odotusajat / katveet)

- Hakemuksessa asiakkaan kokonaistilanne kattavasti (esim. liitteeksi myös stilisoitu A4)
 - Perustelut selkeästi
 - Myöntäjäorganisaation kannalta oleellisten perusteluiden ja termien käyttäminen
 - Aikaisempiin asioihin kantaa ottaminen

- Dokumenttien perustelut linjassa
- Eri myöntäjäorganisaatioiden tunteminen auttaa sopivien ilmaisutapojen löytämisessä.

... asiakkaan kokonaistilanteen kannalta tärkeää, että...

... kuitenkin asiakkaan eteneminen on sen verran hyvää, että on tärkeää juuri tässä vaiheessa työkokeilulla...

- Välillä lauseita täytyy tehdä pienimmän haitan taktiikalla

Kannattaa säännöllisesti varmistaa asiakkaalta, onko päätös tullut:

Päätös voimassa 9 kk

Kuka etsii sopivan paikan?

Jos myönteinen päätös tulee, aletaan miettiä,
kuka paikan etsii

- Työeläkelaitos:

Selvitetään asiakkaan mahdollisuus sen
hankkimaan yksilövalmennukseen

– Monia palveluntuottajia Porissa

– Kela:

Valmennus tulee yleensä KK-Kunto Oy:stä

Asiakkaaseen ja valmentajaan tärkeää pitää
yhteyttä, jotta valmennus etenee hyvin ja
realistisesti

Jos tulee hylkäävä päätös:

– Kannattaa keskustella luottohenkilöiden kanssa
tilanteesta ja tehdä jatkosuunnitelma

- Selvitetään mahdollisuus työhönvalmennukseen
myös TE-toimistosta/TYPistä varsinkin kun
 - työnhaku on voimassa
 - kunto on hyvä
 - toimeentulona työttömyysturva

Oman organisaation tilaama valmennus?

- Valmennuksen alkaessa aina kolmikantaneuvottelu: tilaaja, palveluntuottaja ja asiakas
 - Siinä sovitaan valmennuksen yksityiskohdista; mitä tavoitellaan, miten, millä aikataululla
 - Käydään läpi myös välitavoitteet ja miten tiiviisti pidetään yhteyttä
 - Sopimus tehdään tietylle ajalle ja jatkomahdollisuuksiakin käydään jo läpi

Asiakkaan sitoutuminen palveluun tärkeää

- Tässäkin suostumus asiakkaan asian kannalta olennaisten tietojen luovuttamiseen tärkeä
 - Helpottaa ja nopeuttaa asiakkaan asioiden hoitoa kuntoutuslaitoksen ja muiden verkostotoimijoiden välillä luottamuksellisuuden säilyessä
- Kiinteä yhteydenpidosta takaa parhaan tuloksen

Hyvä työkalu

- Ammatillinen kuntoutus on asiakkaalle tärkeä askel kohti työelämää
- Hyvät kokemukset rohkaisevat tekemään enemmän hakemuksia

Etenemisessä muistettava aina REALISTISUUS

– Työnhaku – jo pelkän työkokeilupaikan hakeminen – on VAATIVAA ja AIKAAVIEVÄÄ, mutta palkitsevaa.

- Onnistuneen työkokeilun jälkeen on mahdollisuus edetä myös TE-toimistoon (esim. palkkatuki)

Jos tuijottaa ongelmaa,

ONGELMA suurenee.

Jos tuijottaa ratkaisua,

RATKAISU suurenee.